

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Графіки	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	6

Робота в матеріалі

Семестр 6 (весна 2025)

27 січня — 10 травня

Викладач	Скляр Дмитро Віталійович
E-mail	sclyardima@ukr.net
Заняття	Г24-1 (за розкладом) – онлайн Г24-2 (за розкладом) - онлайн

Консультації	За домовленістю
Адреса	к. 405, поверх 4, корпус 2, вул. Мистецтв 8
Телефон	057 706-03-50 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є безпосереднє спілкування, листування через месенджери, та листування електронною поштою. Умови листування:

1) у листі обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — КП/Гр) та ім'я автора — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище, назва дисципліни, тема завдання.*

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення дисципліни студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», «Шрифт та типографіка», які вони вивчали протягом 1-2 курсів навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації

1. Христенко В.Є. Техніки авторського друку: офорт, літографія, шовкотрафаретний друк: навчальний посібник / В.Є. Христенко. – Х.: Колорит, 2004. – 83 с. :іл.
2. Методичний фонд майстерні літографії кафедри Графіки.
3. Суворов. В. П. Мистецтво літографії : навчальний посібник / Суворов. В. П. – М.: 1964

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Папір, олівець, кольорові олівці, ластик. Літографські камені, літографські олівці, літографська туш. Літографський верстат, літоофсетна фарба, скипідар живичний, тальк, шабер, корунд, пісок річковий.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Робота в матеріалі» є нормативною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість студентів у навчальній майстерні літографії на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі специфікою створення літографської друкарської форми та літографського друку. Основними методами побудови композиції гравюри на камені, опановують специфічні образотворчі засоби літографії та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичної частини предмету.

На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати **програмні результати навчання** в мистецькій діяльності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(СК)

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6.Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 9.Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям особливостей

Дисципліна вивчається протягом двох семестрів 3-го курсів у обсязі 8 кредитів ECTS (240 годин). **6 семестр у обсязі 4 кредитів ECTS з них: лекції – 5 годин, практичні заняття – 55 години, самостійна робота – 60 годин.**

РОБОТА В МАТЕРІАЛІ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Плоский друк. Літографія, розробка ескізів:

- 1.1. Виконання підготовчих малюнків для кольорової літографії “Інспірація з роботи відомого майстра”.
- 1.2. Вибір композиційного та стилістичного рішення.
- 1.3. Виконання кольорового рішення.

МОДУЛЬ 2

Тема 2. Плоский друк. Літографія, виконання друкарських форм:

- 2.1. Підготовка літографських каменів.
- 2.2. Виконання літографських друкарських форм.
- 2.3. Друкування естампу та його оформлення до екзаменаційного перегляду.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, виконання ескізів та оригіналів. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційні перегляди. Для отримання семестрової оцінки необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів результатів виконання практичних завдань студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Вітається власна думка за темою заняття, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ Г 19. 1гр

Семестр 6: РОБОТА В МАТЕРІАЛІ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1.1	лекція	Кольорова літографія, з декількох друкарських форм. Технічні прийоми виготовлення форм, колористичні можливості, техніка друку. Кольорова літографія, як засіб створення художнього образу.	4		
2	1.2 1.3	лекція практичні	Кольорова літографія, як засіб створення художнього образу. Інспірація з портрету відомого майстра	1 3		Мати на заняттях-папір, графітний олівець
3	1.4	практичні	Інспірація. Вибір аналогів, виконання підготовчих малюнків.	4	Поточний перегляд	
4	1.5	практичні	Вибір композиційного рішення автопортрету. Виконання монохромного рішення.	4	Поточний перегляд	
5	1.6	практичні	Виконання монохромного рішення.	4	Поточний перегляд	
6	1.7	практичні	Виконання колористичного рішення.	4		Мати на заняттях-папір, кольорові олівці
7	1.8	практичні	Створення кольорового	4	Поточний	

			ескізу		перегляд	
8	1.9	практичні	Створення кольорового ескізу	4	Модульний перегляд	
9	1.10	практичні	Створення літографських друкарських форм	4	Мати на заняттях-ескіз, літографський олівець, літографську туш	
10	1.11	практичні	Створення літографських друкарських форм	4		
11	1.12	практичні	Створення літографських друкарських форм	4	Поточний перегляд	
12	1.13	практичні	Друкування естампів	4		
13	1.14		Друкування естампів	4		
14	1.15	практичні	Друкування естампів	4	Поточний перегляд	
15	1.16	практичні	Друкування естампів та його оформлення до екзаменаційного перегляду.	4		
			Екзаменаційний перегляд			

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звігності	Бали
1	Модульний перегляд	0–40
2	Модульний перегляд	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на

недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за мистецьку активність студента під час навчання: участь у всеукраїнських художніх виставках, конкурсах та олімпіадах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Винахід літографії Алоїз Зенефельдер Forgotten Books 254 сторінки 2018
2. D.G Berri The Art of Lithography Hardcover – Wentworth Press August 24, 2016. 64 pages
3. Касіян В. І. Мистецтво графіки / В. І. Касіян. – К.: Держвидав, 1960
4. Христенко В.Є. Техніки авторського друку: офорт, літографія, шовкотрафаретний друк: навчальний посібник / В.Є. Христенко. – Х.: Колорит, 2004. – 83 с. :іл.
5. Суворов П. И. Мистецтво літографії, 3 вид. М., 1952

Допоміжна:

1. Henry John Rhodes The Art of Lithography: A Complete Practical Manual of the Planographic Printing (Classic Reprint) London August 24, 2018. 377 pages
2. Кібрик Є. А. До питання про композицію / Є. А. Кібрик. – К., 1959
3. Літографія. Довідник художника Кетрін Аде, Стефані Тернбулл The Crowood Press 2024 160 стор.
4. Літографія для художників Стенлі Джонс Oxford UP 1967 78 стор
5. Фаворський В.А. Літературно–теоретична спадщина / Сост. Г. К. Вагнер. — М.:художник, 1988. — 588 с
6. Elizabeth Robins Pennell , Joseph Pennell Lithography and Lithographers; Some Chapters in the History of the Art. Andesite Press (August 8, 2015) 358 pages